

POUŽITÍ ZÁLOH (DRUHÝCH SLEDŮ) VE VŠEVOJSKOVÉM BOJI

(podle amerických názorů)

Americké vojenské kruhy se široce zabývají různými otázkami použití atomových zbraní a velkou pozornost přitom věnují využití záloh (druhých sledů) v soudobém boji. Je rozšířeno mínění, že spolu s rozptýlením vojsk na bojišti vytvořením hlubších bojových sestav svazků a útvarů použití atomových zbraní povede k vytváření silných pohyblivých záloh (druhých sledů) vybavených dostatečným počtem tanků a dopravních prostředků k přesunu vojsk a vojenské techniky.

Rozptýlení bojových sestav útvarů a svazků do šířky i do hloubky předvídá se na takové vzdálenosti a rozstupy, které vylučují možnost zasažení dvou sousedních praporů jedním výbuchem atomové dělostřelecké střely nebo atomové pumy. Rozptýlení ostatních jednotek pokládá se za účelné. Podle časopisu »Combat Forces« ze srpna 1954 je pěší prapor nejmenší bojovou jednotkou, která má svůj štáb a dostatek pojitek, jimiž se uskutečňuje velení jednotkám a kontroluje jejich činnost. Dosah palebných zbraní pěšího praporu mu dovoluje vést boj téměř samostatně.

Počítá se s tím, že rozptýlení vojsk na bojišti nevyklučuje jeden ze základních principů taktiky — provádět úder soustředěnými silami za využití všech prostředků. Ve vzpomenutém časopise se tvrdí, »že základem koncepce je — provést soustředění skryté a v co nejkratší době, aby bylo zmenšeno nebezpečí atomového napadení«.

Použití atomových zbraní na bojišti, píše se v časopise »Military Review« ze srpna 1953, bude mít vliv na hloubku bojové sestavy jak prvního sledu, tak záloh a tím se zajistí volnost manévru.

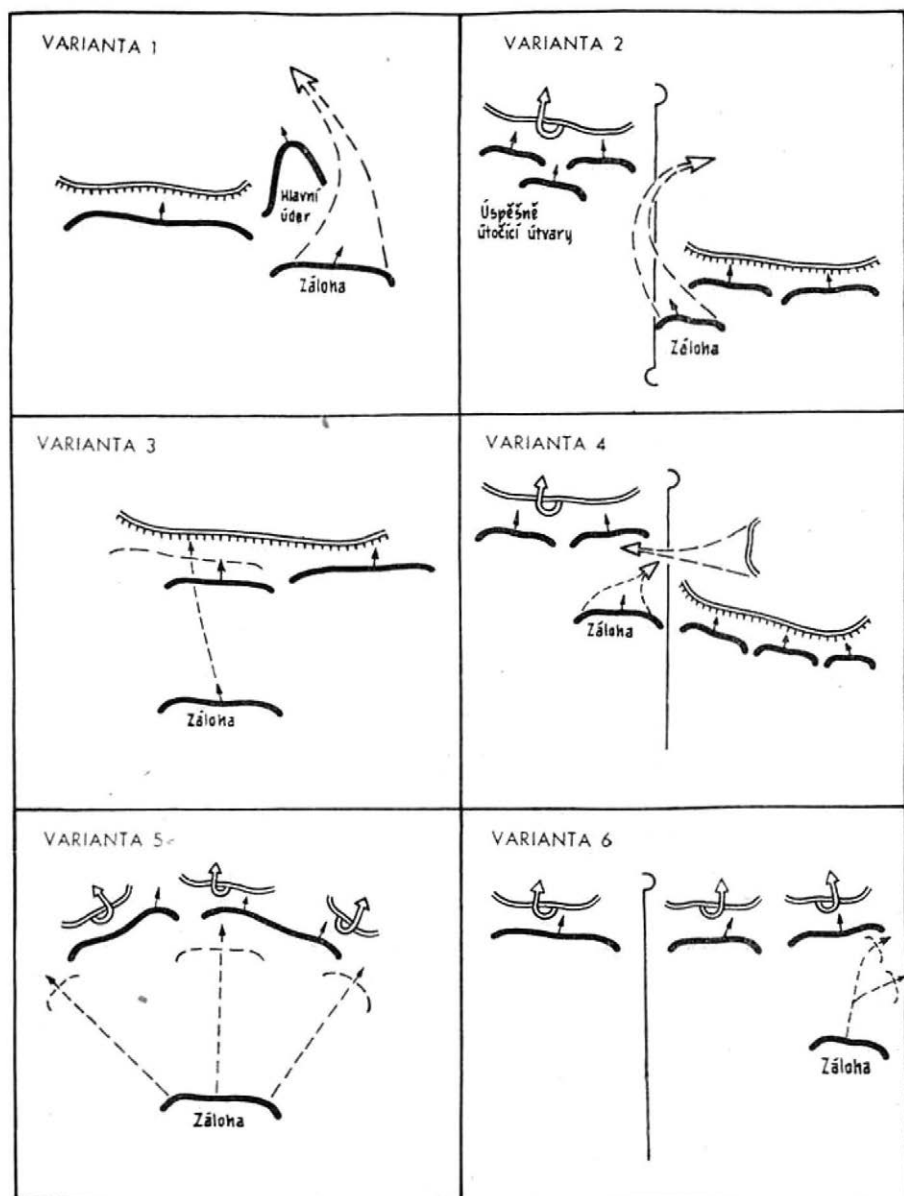
Zdůrazňuje se, že se k rozvinutí úspěchu za útoku a k protiztečím v obranném boji za používání atomových zbraní se nejlépe hodí obrněná vojska, která jsou méně než ostatní druhy vojsk vystavena účinkům atomových zbraní a při tom mají velkou pohyblivost a manévrovou schopnost. Proto se doporučuje vybavovat (druhé sledy) velkým počtem tanků.

Autor článku »Vojska jsou rozptýlena, ale organizována«, který byl otištěn v témže čísle časopisu »Military review«, vyslovuje názor, že »velitelé všech stupňů jsou povinni v budoucí manévrové válce vytvářet silné pohyblivé zálohy, připravené k okamžité činnosti. Při rychle se měnící situaci budou mít tyto zálohy mimořádný význam«.

V knize »Tactics and technique of infantry«, vydané r. 1953, se říká o použití zálohy (druhého sledu) v útočném boji, že je velmi různé a závisí na konkrétně se vytvořivší situaci.

Zálohy může být použito (viz schema 1) k rozvinutí úspěchu prvního sledu, provádějícího obchvat nepřátelského boku (varianta 1), k narůstání úsilí prvního sledu, který narazil na úporný odpor nepřítele (varianta 2), k vystřídání desorganizované nebo oslabené jednotky (útvaru) v průběhu boje (varianta 3), k odrazení nepřátelské protizteče prováděné ze sousedního pásma (varianta 4), k zajištění boku a týlu úspěšně útočících útvarů (jednotek) prvního sledu (varianta 5 a 6).

Sestava zálohy (druhého sledu) svazku (útvary) v nových podmínkách stejně jako dříve závisí na stanoveném úkolu, na množství sil a prostředků a také na rázu nepřátelské obrany. Jak je známo, doporučovalo se v útočném boji vyčlenit do zálohy až $\frac{1}{3}$ sil, t. j. ve sboru

Schema 1. Použití záloh v útočném boji (varianty)

— divisi (pěší nebo obrněnou), v pěší divisi — pluk zesílený tanky a dalšími prostředky a v pluku — pěší prapor. Za druhé světové války byla při útoku na připravenou obranu nepřítele vyčleňována zpravidla do druhého sledu sboru obrněná divise.

Podle tvrzení četných autorů může být za použití atomových zbraní obrněná divise zasazena do prvního sledu s úkolem prolomit taktickou hloubku obrany na směru hlavního úderu, neboť je schopna neúčinněji využít účinků atomového výbuchu a úspěšněji než pěší divise rozvíjet průlom. Do zálohy nebo do druhého sledu armádního sboru bude v takovém případě vyčleňována pěší divise. Bude-li pěší divise zasazena do prvního sledu, doporučuje se použít její organický tankový prapor a také část přidělených jednotek s plukem druhého sledu. V taktickém úkolu, který byl otištěn v časopise »Military Review« ze srpna 1950, je divisního tankového praporu použito s plukem druhého sledu. V knize »Atomic Weapons in land combat« se doporučuje mít v druhém sledu divise pěší pluk zesílený tankovým praporem. V příkladu otištěném v časopise »Military Review« z května 1954 má pěší divise posílená jedním tankovým praporem při útoku na předem připravené postavení nepřítelem v druhém sledu pěší pluk posílený divisním tankovým praporem a přiděleným praporem těžkých tanků, bez dvou rot.

Když byla za druhé světové války americká pěší divise posílena tankovým praporem (tehdy pěší divise neměla svůj vlastní tankový prapor), rozdělovala ho stejnoměrně všem plukům a pluky dělily tankové rotý na prapory. V období poválečném je takový způsob rozdělování tanků zavrhován. Nyní se doporučuje využívat tanků pěší divise i přidělených tanků soustředěně tím, že se větší jejich část vyčlení do zálohy. Údaje o vzdálenosti záloh (druhých sledů) nejsou v americkém tisku uváděny, avšak poznamenává se, že se zálohy mají umísťovat na takovou vzdálenost, která jim včas dovoluje jak poskytovat podporu, tak rozvíjet úspěch jednotek (svazků) prvního sledu, působících na hlavním směru. V některých případech (při nejasné situaci) může se druhý sled pohybovat ve středu sestavy svazku (útvary) připraven působit na libovolném směru.

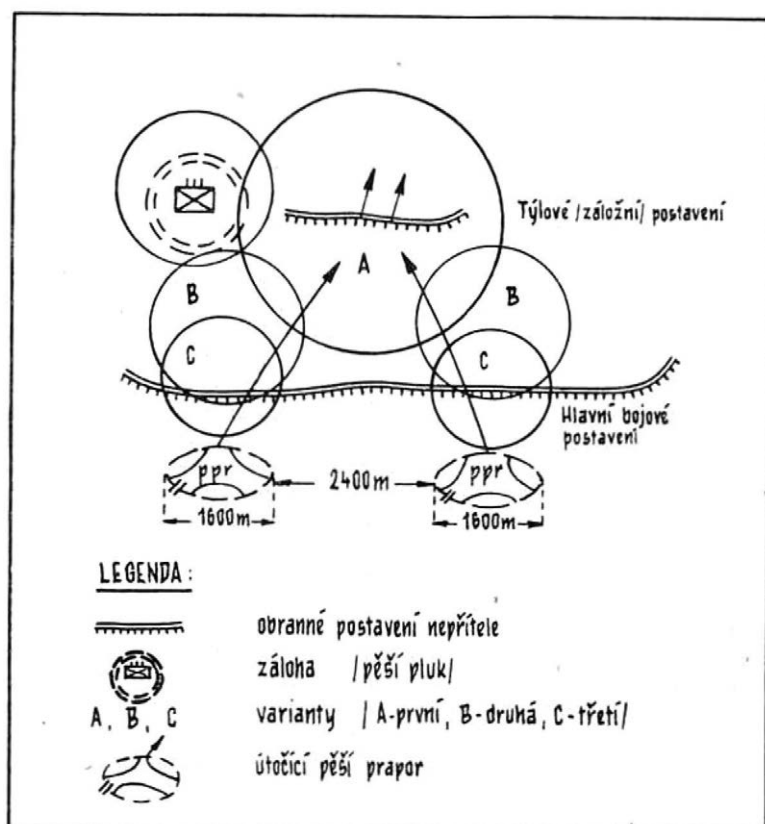
Zálohu se doporučuje zasadit do boje ve chvíli, když první sled pro velké ztráty nebo silný odpor nepřítele není s to úspěšně pokračovat v útoku. Jednotky a útvary zálohy (druhého sledu) se doporučuje zasazovat do boje ze zákřídí nebo překročením sestavy prvního sledu.

Jak už bylo poznamenáno, v průběhu útoku se zasazuje záloha divise zpravidla na tom směru, kde se projevil úspěch. Avšak při vedení boje útvary prvního sledu v hloubce obrany o jednotlivá ohniska odporu se může vyvinout taková situace, že záloha úspěšně postupující divise (pluku) může být zasazena do boje ve prospěch divise (pluku), jejíž postup vázne.

Při zasazení zálohy (druhého sledu) do boje určuje se výchozí čára, úkol, směr, doba zahájení činnosti a podpůrné prostředky. Podle možnosti se zasazuje záloha do boje v úplné sestavě a podporuje se valnou částí dělostřelectva a letectva a v některých případech i atomovými zbraněmi. Tak se na příklad v článku »Taktika pozemních vojsk v atomové válce«, který byl otištěn v časopise »Combat Forces« ze srpna 1954, rozbírají tři varianty využití taktických atomových zbraní:

první z nich při zabezpečení zasazení do boje druhého sledu, druhá a třetí v době průlomu postavení prvním sledem.

První varianta (schema 2, »A«). Atomový úder se doporučuje provést na týlové postavení nebo na divisní zálohu (na pluk druhého sledu divise). V tomto případě se předpokládá, že nepřítel může klást určitý odpor na postavení hlavního odporu a k rozvinutí úspěchu že bude třeba zasadit druhé sledy, jejichž útok se bude úspěšně rozvíjet.

Schema 2. Varianty atomových úderů

Druhá varianta (schema 2, »C«). Atomový úder je veden na první postavení. Při této variantě, poznamenává se v časopise, je možné zasažení i vlastních vojsk. Z bezpečnostních důvodů je možno čelní jednotky stáhnout zpět, je-li zaručeno, že to nepřítel nezpozoruje.

Avšak při těsném dotyku s nepřítelem je téměř nemožné provést takové opatření. Jsou-li v dotyku s nepřítelem jen zajišťovací a průzkumné jednotky a hlavní síly vojsk připravujících se k útoku, jsou ve značné vzdálenosti, je možné provést atomový úder podle varianty »C«, neboť nevelké jednotky působící před hlavními silami mohou být skrytě staženy zpět.

Třetí varianta (schema 2, »B«) předpokládá použití atomové pumy (dělostřelecké střely) malé ráže nebo pumy středního typu s po-

sunutím epicenter jejich výbuchů v hloubku nepřátelské obrany. Počítá se, že v tomto případě budou demoralisovány síly obránce v hlavním bojovém pásmu (t. j. hlavní obranné postavení a postavení plukovních záloh) a částečně i na týlovém (záložním) postavení.

Veliteli se ukládá povinnost obnovovat zálohu z jednotek, které se uvolnily z boje, nebo z útvarů a jednotek útočících na vedlejším směru.

»V obranném boji se úloha záloh značně zvyšuje,« říká se v časopise »Military Review« ze srpna 1953, neboť »za použití taktických atomových zbraní bude těžiště bojové činnosti přeneseno do hloubky obrany« a úspěch bude plně záviset na tom, budou-li mít bránící se vojska silné a pohyblivé zálohy. V časopise »Combat Forces« z července 1952 je zdůrazňována potřeba přezkoušet taktiku a techniku obrany s hlediska zesílení záloh útvarů a svazků, zvýšení jejich pohyblivosti a takového rozložení v hloubce obrany, aby mohly včas zničit vklínivšího se nepřítele.

Bránící se vojska mají úkol — oslabit útočícího nepřítele aktivní činností ještě před přiblížením jeho hlavních sil k hlavnímu pásmu obrany a pak — podaří-li se nepříteli prolomit hlavní pásmo (bojové postavení), odrazit ho silami záloh (druhých sledů) a zabránit mu v dalším útoku.

Jako hlavní požadavek je zdůrazňováno vytvoření hluboce členěné obrany, silných pohyblivých záloh, schopných zasadit útočícímu mocné údery. K udržení předního okraje má být použito minimálního počtu sil a prostředků, zatím co hlavní síly rozložené na nejdůležitějších směrech se mají umísťovat v hloubce obrany v pohotovosti zničit vklínivšího se nepřítele, který je po zdolání zabezpečovacího pásma a bojového postavení neuspořádan a oslaben (»Military Review«, červenec 1950 a květen 1951).

O obraně na široké frontě se v tisku poznamenává, že je možná za podmínek, kdy je převaha ve vzduchu nebo když obránce má dostatečné množství obrněných sil, silné přírodní obranné čáry posilující obranu a znemožňující nepříteli manévr. Tohoto druhu obrany doporučuje se použít také tehdy, nemá-li nepřítel dostatečnou manévrovací schopnost a má málo tanků.

Zvláštnost obrany na široké frontě, říká se v americkém tisku, záleží v tom, že bojová postavení tvoří opěrné body, vytvořené na nejpravděpodobnějších směrech útoku nepřítele, a hlavní síly obrany jsou v záloze (v druhém sledu) v pohotovosti zničit protiztečí vklínivšího se nepřítele.

Základním druhem obrany za nových podmínek je obrana na normální frontě, avšak s přihlédnutím k rozčlenění vojsk podél fronty a zejména do hloubky na takové vzdálenosti a rozstupy, které vylučují současné zasažení dvou praporů (oddílů) jedním atomovým výbuchem.

Složení zálohy (druhého sledu) může být v obraně různé a závisí na silách a prostředcích, které jsou k dispozici, na konkrétně se vytvořivší situaci a na druhu obrany.

Při obraně v obvyklých podmínkách, na normální frontě, vyčleňuje armádní sbor zpravidla do zálohy (druhého sledu) obrněnou divisi. V americkém vojenském tisku se poznamenává, že za použití atomových zbraní bude i v obraně jako záloha nejspolehlivějším svazkem také obrněná divise. Pěší divise prvního sledu vyčleňují do zálohy (druhého sledu) pěší pluk zesílený tankovým praporem a pěší pluky — pěší pra-

por. Takové síly se vyčleňovaly do zálohy (druhého sledu) za druhé světové války. Obdobný způsob udržel se i v současné době. V methodickém rozpracování, které bylo otištěno v časopise »Military Review« z prosince 1951, měla pěší divise zesílená obrněným jezdeckým plukem v obraně na normální frontě v druhém sledu pěší pluk a divisi tankový prapor a v druhých sledech pěších pluků prvního sledu bylo po jednom praporu.

Při obraně na široké frontě může pěší divise vyčlenit do druhého sledu do dvou pluků. V příkladě otištěném v časopise »Combat Forces« z ledna 1950 měla pěší divise bránící se na frontě 50 km v prvním sledu jeden zesílený pěší pluk a dva další pluky byly v druhém sledu. Pluk prvního sledu vyčleňoval do zálohy rotu zesílenou dvěma četami tanků. Podle údajů uvedených v časopise »Military Review« z prosince 1951 pěší divise bránící se také na široké frontě vyčleňovala do druhého sledu pěší pluk a dva tankové prapory (druhý tankový prapor byl divisi přidělen jako posilový).

V tisku se poznamenává, že v případech, kdy není těsný dotyk s nepřítelem, má být před obranným pásmem vytvořeno zabezpečovací pásmo, do kterého se určují jako zajištění obrněná divise, obrněný jezdecký pluk a průzkumné rotý divisi prvního sledu. Kromě toho se v obraně doporučuje vytvářet zajišťovací pásmo, zahrnující postavení všeobecného bojového zajištění a přímého zajištění. Všeobecné zajištění se zpravidla vysílá od pluku druhého sledu divise v síle jednoho až dvou praporů zesílených tanky, dělostřelectvem a ženijními jednotkami.

Zajišťovací pásmo podle tvrzení amerického vojenského tisku pomáhá určit hlavní uskupení a zámysl nepřítele, včas rozvinout zálohy na ohrožený směr a nejúčinněji uskutečnit protizteč.

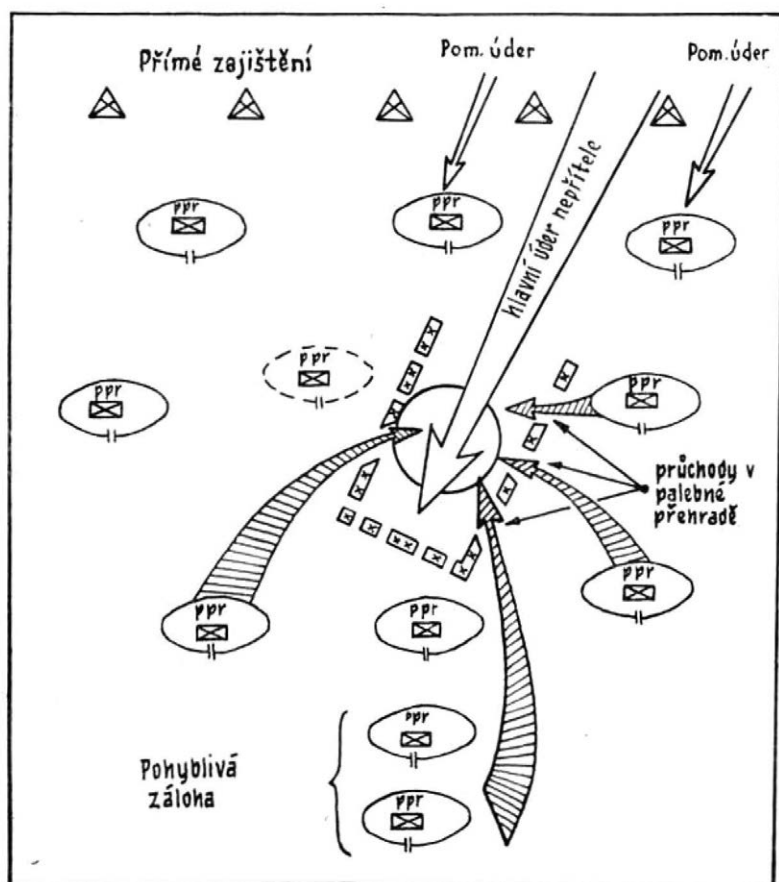
V amerických vojenských časopisech jsou dostatečně podrobně objasněny otázky plánování, přípravy a provedení protiztečí zálohami (druhými sledy) útvarů a svazků. Nadřízený velitel musí ve svém plánu protizteče předvídat použití záloh podřízeného velitele. V plánu se určuje cíl, směr protizteče, výchozí čára, prostředky zajištění, bojová sestava, úkoly útvarů a jednotek, způsob organizace součinnosti, spojení atd.

Protizteč zálohami je podle zásad taktiky americké armády rozhodujícím prvkem obrany, zajišťujícím její odolnost na normální i široké frontě. Jen rozhodnou protiztečí, poznamenává se v tisku, je možno zničit nepřítele vklínivšího se do obrany a obnovit původní situaci. Zkušenosti z druhé světové války a z války v Koreji ukázaly, že je neúčelné provádět protizteče malými jednotkami, kromě těch případů, kdy je třeba znovu získat důležité části terénu, bez nichž není možno bránit obranné postavení. Doporučuje se provádět protizteč většími silami, t. j. divisními a sborovými zálohami, neboť protizteče provedené malými jednotkami způsobují jen rozptylování sil obránce.

V článku »Protizteč — rozhodný prvek obrany«, otištěném v časopise »Military Review«, doporučuje se využít druhého sledu divise, bránící se na normální frontě, takto: »Vklínil-li se nepřítel do obrany v úseku jednoho z pluků, je nutno především palbou všech prostředků zastavit nepřítele, rozložit jeho bojovou sestavu a přinutit ho, aby se vzdal dalšího útoku. Pak provést protizteč druhým sledem pluku a částí sil divisi zálohy, zčásti zesíleným pěším praporem nebo skupinou v sestavě pěšího a tankového praporu. Prolomil-li nepřítel hlavní obranné postavení a vklínil se do značné hloubky a také tehdy, když protizteče pro-

vedené druhým sledem pluku byly bezúspěšné, doporučuje se veliteli divise provést protizteč celou divisní zálohou.»

Jestliže se nepřítel vklíní na styku mezi pluky prvního sledu, když se pěší divise brání na široké frontě, doporučuje se také provést protizteč celou divisní zálohou.

Schema 3. Protizteče divisních a plukovních záloh

V článku »Bojová činnost pozemního vojska v atomové válce«, uveřejněném v časopise »Combat Forces« ze srpna 1954, hovoří se o účelnosti organizace a provádění pohyblivé obrany. »Úspěšná bojová činnost se může v soudobé válce uskutečnit jen obranně útočnou činností,« píše autor.

Charakteristickou zvláštností této činnosti je to, že v první linii bojových sestav na široké frontě bude jen malé množství jednotek, ale hlavní síly budou v opěrných bodech v hloubce obrany s úkolem provést protizteč na nepřítel, který se vklíní do obrany po atomovém úderu (schema 3). Jak je vidět ze schématu, zúčastní se protizteče pět pěších praporů a jeden tankový prapor.

Velký význam připisuje americký vojenský tisk organisaci o provedení protiztečí silami druhého sledu sboru, t. j. obrněnou divisi. Protizteč se doporučuje provést po vlastním atomovém úderu. Vojska se včas o tom uvědomují, aby se mohla včas ukrýt a provést přípravu k protizteči. Varovný signál se dává 30 minut před výbuchem. »Atomový výbuch je signálem pro přechod vojsk k protizteči« (»Marine Corps Gazette« ze srpna 1953).

Ve spojení s možností provedení atomového úderu nepřítelem doporučuje se rozmístit obrněnou divisi po praporech a přisunout ji k výchozí čáře z různých směrů, ale úder provést současně. Aby bylo dosaženo většího účinku protizteče, počítá se s tím, že tankové prapory musí útočit společně s prapory motorisované pěchoty. Protizteče obrněné divise se plánují v pásmu každé pěší divise bránící se v prvním sledu. Předvidá se využití části sil obrněné divise proti možnému provedení nepřátelského vzdušného výsadku.

V časopise »Military Review« ze srpna 1953 se uvádí několik variant použití obrněné divise vyčleněné v druhém sledu armádního sboru.

První varianta. Nepřítel se vklíní do obrany. Obránce drží postavení na bocích průlomu a nedovoluje jeho rozšíření a tím zabezpečuje přisunutí a rozvinutí obrněné divise k protizteči. Obrněná divise provádí za podpory dělostřelectva a letectva protizteč do boku vklínivšího se nepřítele a obnovuje původní situaci.

Druhá varianta. Nepřítel se vklíní do obrany a současně vysadil výsadek v týlu sboru. V daném případě doporučuje se vyčlenit jedno bojové skupení k zesílení pěší divise, v jejímž pásmu se vklíní nepřítel, a společně s plukem druhého sledu této divise provést protizteč na nepřítele a obnovit původní situaci nebo zajmout obranu na týlovém postavení divise s cílem zadržet další pronikání nepřítele. Zbývajících dvou skupení (bojového a záložního) použít k zničení vzdušného výsadku.

(Vojennyj vestnik čís. 2/1955)